

Toetsingadvies over de inhoud van het
milieu-effectrapport
Golfbaan Twentsche Golfclub
Ambt Delden

8 juni 1993

204-126

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Toetsingsadvies

Toetsingsadvies voor de inhoud van het milieu-effectrapport
Golfsbaan Twentsche Golfclub Ambt Delden/
[Commissie voor de Milieu-effectrapportage]. - Utrecht :
Commissie voor de Milieu-effectrapportage
ISBN 90-5237-519-4

Trefw.: milieu-effectrapportering ; Delden / golfbanen ; Delden

commissie voor de milieu-effectrapportage

Aan het College van burgemeester en
wethouders van de gemeente Ambt Delden
Postbus 52
7490 AB DELDEN

uw kenmerk
VROM/hv

uw brief
22 maart 1993

ons kenmerk
U377-93/CI/hh/204-127

onderwerp
Toetsingsadvies MER
Golfbaan Twentsche Golfclub Ambt-Delden

doorkiesnummer
030 - 347666

Utrecht,
8 juni 1993

Geacht College,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieu-effectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid advies uit te brengen over de inhoud van het milieu-effectrapport (MER) Golfbaan Twentsche Golfclub Ambt-Delden.

Overeenkomstig artikel 7.26 Wet milieubeheer bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie is van mening dat het MER voldoende informatie bezit voor het nemen van een weloverwogen besluit. Zij heeft geconstateerd dat de informatie uit het MER is geïntegreerd in de toelichting op het bestemmingsplan.

De Commissie hoopt met dit advies een constructieve bijdrage te hebben geleverd aan de besluitvorming. Zij zal graag vernemen op welke wijze u gebruik heeft gemaakt van haar aanbevelingen.

dr. J.T. de Smidt,
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Golfbaan Twentsche golfclub
Ambt Delden

Toetsingsadvies over de inhoud
van het milieu-effectrapport
Golfbaan Twentsche Golfclub
Ambt Delden

Advies op grond van artikel 7.26, eerste en tweede lid van de Wet milieubeheer over
de inhoud van het milieu-effectrapport Golfbaan Twentsche Golfclub Ambt Delden,

uitgebracht aan het College van burgemeester en wethouders van Ambt Delden door de
Commissie voor de milieu-effectrapportage; namens deze,

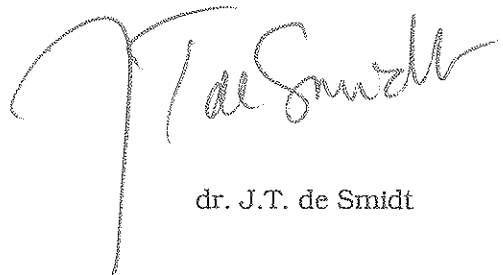
de werkgroep m.e.r. Golfbaan Twentsche Golfclub Ambt Delden

de secretaris

ir. M.P.T.M. de Cleen

de voorzitter

dr. J.T. de Smidt

Utrecht, 8 juni 1993

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. INLEIDING	1
2. ALGEMENE BEOORDELING	2
3. OPMERKINGEN VAN BELANG BIJ DE BESLUITVORMING	3
4. AANDACHTSPUNTEN EN KANTTEKENINGEN	5

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 22 maart 1993 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen.
2. Openbare bekendmaking in het Deldens Weekblad van 7 april 1993.
3. Projectgegevens.
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen.
5. Mogelijkheden om met behulp van een efficiënter ruimtegebruik bij het aangepast baanontwerp voor de golfbaan te Ambt Delden te komen tot een reductie van het aantal ha te kappen bos.

1. INLEIDING

Voor de aanleg van een 18-holes golfbaan op het Landgoed "de Haar" in de gemeente Ambt Delden is een wijziging nodig van het bestemmingsplan. Voor het vaststellen van dit bestemmingsplan is de procedure van milieu-effectrapportage (m.e.r.) gevolgd en is een milieu-effectrapport (MER) opgesteld.

Initiatiefnemer bij deze m.e.r.-procedure is de Twentsche Golfclub. De gemeenteraad van Ambt Delden treedt op als bevoegd gezag.

De m.e.r.-procedure is in 1988 van start gegaan. Aan de hand van de op 2 maart 1989 vastgestelde richtlijnen heeft de initiatiefnemer een MER opgesteld. Dit MER is in augustus 1989 aan de gemeente overhandigd en naar aanleiding van enkele opmerkingen van de gemeente aangevuld (oktober 1989). Dit aangevulde MER is vervolgens ter inzage gelegd en door de Commissie voor de m.e.r. voorlopig getoetst. De toetsing was voorlopig omdat er nog geen ontwerp-besluit was opgesteld.

De gemeenteraad heeft op 26 april 1990 besloten niet mee te werken aan een bestemmingsplanwijziging. De initiatiefnemer heeft vervolgens een nieuw plan opgesteld en de gemeente verzocht alsnog mee te werken aan een bestemmingsplanwijziging. Op 29 augustus 1991 heeft de gemeenteraad besloten om in principe hieraan mee te werken.

Omdat de plannen zijn gewijzigd, heeft de initiatiefnemer het bestaande MER aangevuld. Deze aanvulling is te zamen met het MER uit augustus 1989 en de aanvulling daarop uit oktober 1989 op 4 februari 1993 bij het bevoegd gezag ingediend. Op 1 april 1993 zijn deze stukken door de gemeente aanvaard. Het MER en de ontwerp-bestemmingsplanwijziging zijn vanaf 8 april 1993 voor 1 maand ter inzage gelegd (zie bijlage 2). Bij brief van 22 maart 1993 heeft de gemeenteraad de Commissie voor de m.e.r. verzocht om advies uit te brengen over de inhoud van deze stukken¹ (zie bijlage 1).

Daarmee is de Commissie voor de m.e.r. in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen over het MER, conform artikel 7.26 van de Wet Milieubeheer (Wm). Dit advies betreft:

- toetsing aan de regels voor de inhoud van een MER, zoals gesteld in artikel 7.10 en 7.11 van de Wm;
- toetsing aan de richtlijnen voor het MER, zoals vastgesteld door bevoegd gezag op 2 maart 1989;
- signaleren van eventuele onjuistheden in het MER (Wm, artikel 7.23, tweede lid).

Dit toetsingsadvies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie

1 Wanneer verder in dit advies wordt gesproken over "het MER" betreft dit de MER uit augustus 1989 te zamen met de aanvulling uit oktober 1989 en de aanvulling uit februari 1993.

voor de milieu-effectrapportage²]. Dit is dezelfde werkgroep, die op 9 januari 1989 een advies voor richtlijnen voor de inhoud van het MER uitbracht. Voor de samenstelling van de Commissie en andere project-informatie wordt verwezen naar bijlage 3.

Voor de opstelling van dit advies heeft de Commissie alle tot nu toe via het bevoegd gezag ontvangen opmerkingen, alsook het verslag van de hoorzitting van 28 april 1993, in beschouwing genomen. Voor een overzicht van deze reacties wordt verwezen naar bijlage 4. Voor zover deze reacties betrekking hebben op de milieu-aspecten, zijn zij door de Commissie in dit advies verwerkt. Met behulp van voetnoten wordt naar de betreffende reacties verwezen.

2. ALGEMENE BEOORDELING

Het MER kent een lange geschiedenis. Het is opgebouwd uit 3 delen: het MER uit augustus 1989, de aanvulling hierop uit oktober 1989 en een aanvulling uit februari 1993.

Met de uitwerking van het alternatief op cultuurgrond is naar de mening van de Commissie voldaan aan de uitwerking van een milieuvriendelijkere variant. Ook de aanvullende inventarisatiegegevens, de actualisatie van het beleid, bestaande situatie en de optredende milieu-effecten zijn voldoende uitgewerkt. De Commissie meent dan ook dat het MER voldoende milieu-informatie bevat voor het nemen van een gewogen besluit.

Wel vraagt de Commissie zich af of het aangepast baanontwerp kan worden beschouwd als meest milieuvriendelijk alternatief. Voor de ontwikkeling van het aangepast baanontwerp is 14 ha cultuurgrond aangekocht. Hersituering van de holes leidt er in dit ontwerp toe dat 5 ha minder bos hoeft te worden gekapt dan in het principe-ontwerp. De Commissie is van mening dat met een effectiever gebruik van de extra cultuurgrond meer bos gespaard kan blijven, terwijl de kwaliteit van de golfbaan niet hoeft af te nemen. In bijlage 5 heeft de Commissie indicatief aangegeven hoe met enkele aanpassingen van het plan 2,6 ha extra bos kan worden gespaard, met inachtneming van alle voorwaarden voor een kwalitatief hoogwaardige wedstrijd baan. Eén en ander onder handhaving van de kenmerkende centrale situering van het clubhuis en de slingerende waterpartij met de daaromheen gegroepeerde greens en tees. Dit alternatief heeft meer dan voldoende lengte voor een SSS van 72. De eerste en tiende hole starten vanaf hetzelfde punt tussen parkeerterrein en clubhuis.

2 Deze werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt daarom verder in dit advies de Commissie genoemd.

3.

OPMERKINGEN VAN BELANG BIJ DE BESLUITVORMING

Natuurpotenties

Zowel in het MER als in het bestemmingsplan wordt aangegeven dat er binnen het plangebied grote potenties voor natuurontwikkeling en natuurbouw aanwezig zijn. Zoals al in het voorlopige toetsingsadvies was aangegeven, is in de beschrijving van abiotische en biotische kenmerken en de te verwachten ontwikkelingen daarvan het verband tussen beiden goed aangegeven. Dit gold ook voor de aanduiding van aanwezige potenties voor natuurontwikkeling en natuurbouw. De aanvullende informatie met betrekking tot de 14 ha cultuurgrond is eveneens helder en geeft een goed beeld van mogelijkheden van dit gebied als verbindingszone tussen de natuurkerngebieden rond Delden en bij Rijssen en Holten.

In dit advies wil de Commissie nogmaals benadrukken dat het tot uitdrukking komen van potenties grotendeels afhankelijk is van de uitvoering en van het beheer. Om de in het MER genoemde natuurontwikkelingsmogelijkheden inderdaad te realiseren lijkt het noodzakelijk om (bindende) afspraken te maken, zoals bijvoorbeeld door middel van een convenant of door middel van afspraken die worden opgenomen in het pachtcontract met de Stichting Twickel.

Boskap

Verder acht de Commissie het van belang dat wordt nagegaan in hoeverre het mogelijk is om de holes zo te situeren dat er minder boskap hoeft plaats te vinden zonder de golftechnische kwaliteit van de baan aan te tasten. Door minder bos te kappen kan beter tegemoet worden gekomen aan uitgangspunten van:

- de Nota Landschap, waar behoud en herstel van de bestaande landschappelijke kwaliteit voorop staat;
- het Meerjarenplan Bosbouw, dat erop is gericht om het bestaande bosbestand duurzaam in stand te houden en verder te ontwikkelen;
- het Natuurbeleidsplan en het Structuurschema Groene Ruimte, waarin het plangebied onderdeel uitmaakt van de ecologische hoofdstructuur waarvoor het algemene beleid erop is gericht om ecologische, aardkundige, cultuurhistorische waarden en de belevingswaarde in stand te houden;
- het Streekplan Twente, waarin het zuidoostelijke deel van het plangebied is ingedeeld in landelijk gebied zone III waar het beleid eveneens is gericht op handhaving van natuur- en landschapswaarden als onderdeel van de ecologische hoofdstructuur³].

Evaluatieprogramma

Bij de besluitvorming over de activiteit dient het bevoegd gezag een evaluatieprogramma op te stellen. In de toelichting op het bestemmingsplan kan dit programma worden opgenomen. Naar de mening van de

3 Zie ook inspraakreacties 1 en 2 en het verslag van de hoorzitting d.d. 28 april 1993, bijlage 4.

Commissie is in het MER een goede aanzet voor de evaluatie-achteraf opgenomen. Wel acht de Commissie het van belang dat behalve een aanleg- en beheersplan voor de baan en natuurontwikkelingsmogelijkheden hiervan, een beheersplan wordt opgesteld voor de reeds aanwezige bosopstanden.

4. AANDACHTSPUNTEN EN KANTTEKENINGEN

Leesbaarheid

De aanvullingen zijn niet in het MER uit augustus 1989 geïntegreerd. Hierdoor is de informatie moeilijk toegankelijk. Daarnaast is het verwarrend dat in het MER bij meerdere alternatieven wordt gesproken van een meest milieuvriendelijk alternatief. Doordat de tekst uit het MER uit 1989 en de aanvulling daarop uit 1989 niet is gewijzigd, wordt zowel bij het principe-ontwerp als bij het aangepast baanontwerp gesproken over een meest milieuvriendelijk alternatief.

Kwaliteit aanvullende informatie

De Commissie heeft waardering voor het feit dat in de aanvulling van februari 1993 is getracht de nieuwe informatie zoveel mogelijk te laten aansluiten op de al eerder gegeven informatie en dat hierbij evenals in de eerdere stukken kwantificering niet uit de weg is gegaan.

Wel heeft de Commissie opgemerkt dat zowel in het MER als in het bestemmingsplan de plangrens in de kaartjes niet eenduidig is.

Vergelijking effecten

In het MER worden op pag. 8 en 43 van de aanvulling uit februari 1993, en op pag. 90 van het MER uit 1989 samenvattende schema's gepresenteerd, waarin de veranderingen op levensgemeenschappen et cetera voor de autonome situatie, het principe-ontwerp en het aangepast baanontwerp ten opzichte van de huidige situatie met elkaar worden vergeleken. De Commissie merkt op dat alleen de gegevens in de rijen met elkaar kunnen worden vergeleken, de gegevens in de kolommen niet.

Verdroging

Uit de inspraak kwam naar voren dat er angst bestaat voor verdroging van het in het zuiden omsloten bosgebied waar holes 10 tot en met 13 zijn gesitueerd, met name als gevolg van extra drainage van hole 12. In haar voorlopig toetsingsadvies heeft de Commissie al opgemerkt dat "hoewel in bijlage 7 van het MER de invloed van de drainage op de grondwaterstand in het niet-gedraineerde deel is aangegeven tot op 150 meter van de drainage (verlaging maximaal 1 cm), de hydrologische effecten van de aanleg van de golfbaan op het waterregime van de belendende bossen niet expliciet is vermeld". In het huidige MER wordt evenmin expliciet hierop ingegaan. Overigens verwacht de Commissie geen nadelige effecten van hole 13, omdat hier ophoging plaatsvindt⁴].

Onderhoud en beheer

Op pag. 66, 67, 69 en 70 van het MER en op pag. 18, 19 uit de toelichting en pag. 6 en 7 van de voorschriften bij het bestemmingsplan wordt ingegaan op de beheersmaatregelen en op het onderhoud van de

4 Zie inspraakreactie 3, bijlage 4.

baan. De Commissie is van mening dat met de voorgestelde maatregelen een milieuvriendelijk beheer en gebruik van de baan mogelijk is. De Commissie geeft het bevoegd gezag in overweging om met betrekking tot het gebruik van bestrijdingsmiddelen ernaar te streven om dit zoveel mogelijk terug te dringen en over te gaan op biologische bestrijding. Met betrekking tot het maaien van de greens, tees en fairways merkt de Commissie op dat in plaats van dieselmachines machines gebruikt kunnen worden die op LPG werken. Daarnaast raadt de Commissie aan om het maaisel van de greens en tees op te vangen, zoals gebruikelijk is, en af te voeren naar een GFT-verwerkingsinstallatie in plaats van dit uit te strooien op de fairways. Ook het maaisel van de fairways zou kunnen worden opgevangen en afgevoerd. Dit heeft twee voordelen: in de eerste plaats zal door afvoer verschraling optreden, wat ook als wens is uitgesproken met het oog op natuurontwikkeling; ten tweede zal door het afvoeren van gras vervilting van de grasmat worden tegengegaan waardoor uiteindelijk minder onderhoud nodig is. Om verschraling te bevorderen is het mogelijk om de roughs in de eerste jaren (na eind juni) extra te maaien (in plaats van 1 maal per jaar zoals nu aangegeven in het MER) en het maaisel af te voeren.

Besluiten en beleidsuitgangspunten

Hoewel het strikt genomen niet geëist kan worden dat besluiten en beleidsnota's die genomen c.q. verschenen zijn na het vaststellen van de richtlijnen in het MER worden behandeld, stelt de Commissie het op prijs dat toch aan een aantal belangrijke nota's in het aanvullende MER aandacht wordt besteed. Overigens wijst de Commissie erop dat nog een aantal andere beleidsnota's en -stukken inmiddels zijn verschenen zoals: de Nota Landschap (regeringsbeslissing 1992), het provinciaal waterhuishoudingsplan (eind 1991 vastgesteld), het ontwerp-Intentieprogramma Bodembeschermingsgebieden (vastgesteld oktober 1992), en de partiële herziening Streekplan Twente (ontwerp vastgesteld in maart 1993). Daarnaast zijn krachtens de Natuurbeschermingswet het Braamsveld en het Schijvenveld (behorend tot Twickel) aangewezen als Beschermd Natuurmonument. Deze stukken zijn zo belangrijk dat ze door bevoegd gezag bij de besluitvorming over het bestemmingsplan volwaardig dienen te worden meegewogen⁵].

5 Zie ook inspraakreactie 9, bijlage 4.

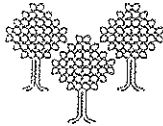
BIJLAGEN

bij het toetsingsadvies
over de inhoud van het
milieu-effectrapport
Golfbaan Twentsche Golfclub
Ambt Delden

(bijlagen 1 t/m 5)

BIJLAGE I

**Brief van het bevoegd gezag d.d. 22 maart 1993, waarin de Commissie
in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen**

VERZONDEN 22 MAART 1993

Gemeentehuis AMBT DELDEN Telefoon : 05472-92000
O.L. Vrouwestraat 16 Telefax : 05472-92664
7497 MA Borneo B.N.G. : 28.58.00.225
Postbus 52, 7490 AB Delden Postbank : 84.06.22

Commissie voor de Milieu-
Effectrapportage

	Commissie voor de milieu-effectrapportage	c.a.v. mw. M. de Cleen Mariaplaats 3 3511 LH Utrecht
Ingekomen:	23 MAART 1993	
nummer:	360-93	
dossier:	204-105+106	
kopie naar:	- Se-pies-bi/bi	22 maart 1993

uw kenmerk
uw brief van
uw kenmerk
bijgevoerd
onderwerp

diversen
aanbieding aanvullende M.E.R.
Twentsche Golfclub

Geachte commissie,

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 41t van de Wet Algemene Bepalingen Milieuhygiëne doen wij u hierbij voorlopig in 2-voud toekomen het door de Twentsche Golfclub ingediende vernieuwde M.E.R. voor de aanleg van een 18-holes golfbaan in deze gemeente. Het nu ingediende M.E.R. is een combinatie van de oorspronkelijke versie van 22 augustus 1989, de aanvulling van 31 oktober 1989 en een samenvatting en aanvulling van februari 1993.

De samenvatting en aanvulling februari 1993 omvatten de onderdelen:

- Samenvatting M.E.R.
- Beschrijving van de uitbreiding van het plangebied.
- Actualisering van het beleid.
- Beschrijving van het alternatieve baanontwerp.
- Vergelijking van de alternatieven.

De hiervoor genoemde stukken vormen juridisch samen het nieuwe M.E.R., door indiening waarvan ingevolge artikel 41q van de wet de wettelijke procedure wordt opgestart. Hierbij gaat het om de zgn. 4e fase "aanvaardbaarheidsbeoordeling" door de gemeenteraad. Bij brief d.d. 27 maart 1990, kenmerk U332-90/CL/nm/204-93, werd door u een voorlopig toetsingsadvies uitgebracht. Daarna besloot de gemeenteraad 26 april 1990 om geen medewerking te verlenen aan de hiervoor noodzakelijke partiële wijziging van het bestemmingsplan "Buitengebied", waardoor de ingezette M.E.R.-procedure voorlopig werd beëindigd. Wij hebben u hierover geïnformeerd bij brief d.d. 29 juni 1990.

Vervolgens hebben wij u bij brief d.d. 19 december 1991 geïnformeerd over de verdere afwikkeling van de procedure, o.a. door toezending van het raadsbesluit d.d. 29 augustus 1991.

Daarbij werd door de gemeenteraad in principe besloten tot het verlenen van de vereiste planologische medewerking.

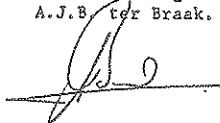
Thans zal overeenkomstig de doelstellingen van de Wet Algemene Bepalingen Milieuhygiëne een gecoördineerde behandeling plaatsvinden.

Volgens de nu met de golfclub overeengekomen planning zal de aanvaardbaarheidsbeoordeling door de gemeenteraad plaatsvinden in de raadsvergadering van 1 april 1993. Vervolgens zullen het M.E.R. en het ruimtelijke concept-plan overeenkomstig artikel 41z van de wet met ingang van 8 april 1993 gedurende een maand ter inzage worden gelegd. De nog vast te stellen integrale planning voor afhandeling van dit verzoek en daarop betrekking hebbende besluitvorming zullen wij u zo spoedig mogelijk doen toekomen. Ter informatie is bijgevoegd een ambtelijke notitie d.d. 9 maart 1993. Een drietal exemplaren van het M.E.R. zullen u zo spoedig mogelijk worden toegezonden.

Tot slot wordt opgemerkt dat het nieuwe M.E.R. gelijktijdig ter advisering is toegezonden aan de wettelijke adviseurs.

Uw aanvullende advies op grond van artikel 41z van de wet zien wij met belangstelling tegemoet. Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met de afdeling VROM, de heer H.H.J. Vennegoor.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Ambt Delden,
namens dezen,
hoofd afdeling V.R.O.M.,
A.J.B. ter Braak.

BIJLAGE 2

Openbare bekendmaking in het Deldens Weekblad d.d. 7 april 1993

Milieu Effect Rapportage aanleg 18-holes golfbaan

Dor de Twentsche Golfclub te Hengelo is op 11 februari 1993 een vernieuwd Milieu Effect Rapport ingediend in verband met de verder voorgenomen realisering van een 18-holes golfbaan in een gebied tussen de Almelosestraat, Grote Looweg en de Krudersweg, nabij de Hoeve De Haar. Uit het M.E.R. blijkt wat de gevolgen zijn van de aanleg van de golfbaan voor het milieu.

Het nieuwe M.E.R. is een combinatie van de oorspronkelijke versie van 22 augustus 1989, de aanvulling van 31 oktober 1989 en een samenvatting en aanvulling van februari 1993.

De samenvatting en aanvulling van februari 1993 omvatten de onderdelen: - Samenvatting M.E.R. - Beschrijving van de uitbreiding van het plangebied - Actualisering van het beleid - Beschrijving van het alternatieve baanontwerp - Vergelijking van de alternatieven. Op 1 april 1993 besloot de gemeenteraad tot aanvaarding van het nieuwe M.E.R.

Het M.E.R. alsmede het ontwerp-bestemmingsplan „Golfbaan Twentsche Golfclub” met de daarbij behorende besluitvorming, liggen vanaf **donderdag 8 april 1993 gedurende 1 maand ter secretaris afdeling V.R.O.M., voor eenieder ter inzage.**

De secretarie is geopend op werkdagen van 9.00 tot 12.00 uur en op maandagavond van 18.00 tot 21.00 uur. Op maandagavond kunnen de stukken worden ingezien op de afdeling Bestuurszaken.

Voor nadere informatie over het M.E.R. en/of het ontwerp-bestemmingsplan kunt u zich wenden tot de afdeling V.R.O.M., de heer H. H. J. Vennegoor. Een copie van het M.E.R., ontwerp-bestemmingsplan en/of daarop betrekking hebbende en eveneens ter inzage liggende stukken, kan tegen betaling van de kosten worden verkregen.

Eventuele opmerkingen over het rapport, moeten betrekking hebben op het niet voldoen van het rapport aan de in de wet gestelde eisen, mede gelet op de gegeven richtlijnen, dan wel op de onjuistheden in het rapport. Ook kunnen opmerkingen worden gemaakt over het bijbehorende ontwerp-bestemmingsplan.

De schriftelijke opmerkingen dienen voor **10 mei 1993 schriftelijk te worden ingezonden aan de raad van de gemeente Ambt Delden, Postbus 52, 7490 AB Delden.**

Mondelinge opmerkingen kunnen worden ingebracht tijdens de hoorzitting die op **28 april 1993 om 20.00 uur zal worden gehouden in het gemeentehuis te Bentelo.**

Opgemerkt wordt dat de persoonlijke gegevens van degene die een reactie op het rapport heeft gegeven niet bekend zullen worden gemaakt indien daarom schriftelijk wordt verzocht.

De inspraakreacties zullen worden doorgezonden aan de M.E.R.-commissie, de wettelijke adviseurs en de initiatiefnemer en zullen daarnaast voor eenieder ter inzage worden gelegd. Een reactie op de inspraakreacties zal worden gegeven bij de besluitvorming in het kader van de procedurele afhandeling van het bestemmingsplan „Golfbaan Twentsche Golfclub”.

Bentelo, 7 april 1993.

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Twentsche Golfclub

Bevoegd gezag: raad van de gemeente Ambt Delden

Besluit: Besluit: vaststelling van het bestemmingsplan dat voorziet in de aanleg van een golfbaan in de gemeente Ambt Delden

Categorie Besluit m.e.r.: 10.1

Activiteit: De Twentsche Golfclub heeft het voornemen een 18 holes golfbaan aan te leggen op het landgoed De Haar in de gemeente Ambt Delden: in totaal ca. 65 ha.

Stand van zaken: De m.e.r.-procedure is gestart op 16 november 1988. De Commissie bracht op 9 januari 1989 een advies voor richtlijnen uit. Op 2 maart 1989 zijn de richtlijnen vastgesteld. Op 27 juni 1989 heeft het bevoegd gezag de Commissie voor de milieu-effectrapportage gevraagd om informeel commentaar te leveren op het concept-MER. De Commissie heeft dit gedaan bij brief van 26 juli 1989.

De Twentsche Golfclub heeft op 22 augustus 1989 een aangepaste versie van het MER ter aanvaarding aan het gemeentebestuur toegezonden. Ter beoordeling van de aanvaardbaarheid van dit MER heeft de gemeente de Commissie om advies gevraagd. Hieraan is door de Commissie gehoor gegeven.

Op 28 september 1989 is door de Raad van de gemeente Ambt Delden besloten het op 22 augustus ingediende MER, in deze vorm, niet te aanvaarden. Door de Raad zijn tien punten aangedragen die volgens de Raad in dit MER niet of onvoldoende zijn behandeld.

Naar aanleiding van dit Raadsbesluit heeft de initiatiefnemer een aanvulling op het MER geschreven, waarbij is ingegaan op de door de Raad aangedragen punten. Deze aanvulling is te zamen met het MER van 22 augustus 1989 op 13 december 1989 door bevoegd gezag bekendgemaakt.

Omdat dit MER niet te zamen met het ontwerp-besluit (het ontwerp-bestemmingsplan) waarvoor dit MER werd opgesteld ter inzage is gelegd, heeft de Commissie voor de m.e.r. op 27 maart 1990 een voorlopig toetsingsadvies uitgebracht.

Op 26 april 1990 besloot de gemeenteraad geen medewerking te verlenen aan de partiële wijziging van het bestemmingsplan buitengebied. Tegen deze weigering diende de Twentsche Golfclub een bezwaarschrift in, dat op 20 december 1990 ongegrond werd verklaard. De Golfclub en de Stichting Twickel hebben daarop een verzoek om schorsing en voorlopige voorziening ingediend bij de voorzitter van de afdeling rechtspraak van de Raad van State; daarover is op 21 maart 1991 een uitspraak gedaan, waarbij de gemeente in het gelijk is gesteld. Op 22 juli 1991 heeft de Twentsche Golfclub de gemeente opnieuw verzocht om uitspraak te doen over de planologische aanvaardbaarheid van een golfbaan op het terrein van hoeve De Haar. In dit verzoek is aangegeven, dat de plannen enigszins zijn gewijzigd: de baan wordt grotendeels op cultuurgrond gesitueerd, de op het landgoed aanwezige vennen worden ontzien, recreatief medegebruik wordt gehandhaafd. Op 29 augustus 1991 heeft de raad besloten om in principe medewerking te

verlenen aan het opstellen van een bestemmingsplan, dat de aanleg van een golfbaan mogelijk maakt.

Omdat de plannen zijn gewijzigd, heeft de initiatiefnemer het MER aangevuld. Deze aanvulling is te zamen met de MER uit augustus 1989 en de aanvulling daarop uit oktober 1989 op 4 februari 1993 bij het bevoegd gezag ingediend. Op 1 april 1993 zijn deze stukken door de gemeente aanvaard. Bij brief van 22 maart 1993 heeft de gemeenteraad de Commissie voor de m.e.r. verzocht om advies uit te brengen over de inhoud van deze stukken.

De hoorzitting heeft plaatsgehad op 28 april 1993 en is bijgewoond door een vertegenwoordiger van de Commissie. Op 3 juni 1993 is er tussen bevoegd gezag, initiatiefnemer en Commissie van gedachten gewisseld over het concept-toetsingsadvies van de Commissie. Op 8 juni 1993 bracht de Commissie het toetsingsadvies uit.

Samenstelling van de werkgroep:

dhr. A.P.H.M. Boonman (richtlijnen en toetsing)

dr. ir. J. Flach

drs. D. van der Hoek

ing. A.J. Loo (voorlopige toetsing)

dr. J.T. de Smidt

Secretaris van de werkgroep: ir. M.P.T.M. de Cleen.

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.		G. Hofhuis	Ambt Delden	93-05-12
2.	93-05-06	W.J. Bijvang	Ambt Delden	93-05-12
3.	93-05-06	dr. J.H. Hemmes	Deldenerbroek	93-05-12
4.	93-05-06	J.H. Boonkamp en twee identieke reacties	Ambt Delden	93-05-12
5.	93-05-07	Landbouwschap Gewestelijke Raad voor Overijssel	Zwolle	93-05-12
6.	93-05-11	NBLF - Overijssel		93-05-25
7.	93-05-07	G.H. en J.H. Kraaijenveld	Ambt Delden	93-05-12
8.	93-05-07	Ministerie LNV, directie LNO in de provincie Overijssel	Zwolle	93-05-12
9.	93-05-18	Stichting Twickel	Delden	93-06-01
	93-04-28	Verslag van de openbare hoorzitting gehouden op 28 april 1993	Bentelo	93-05-12

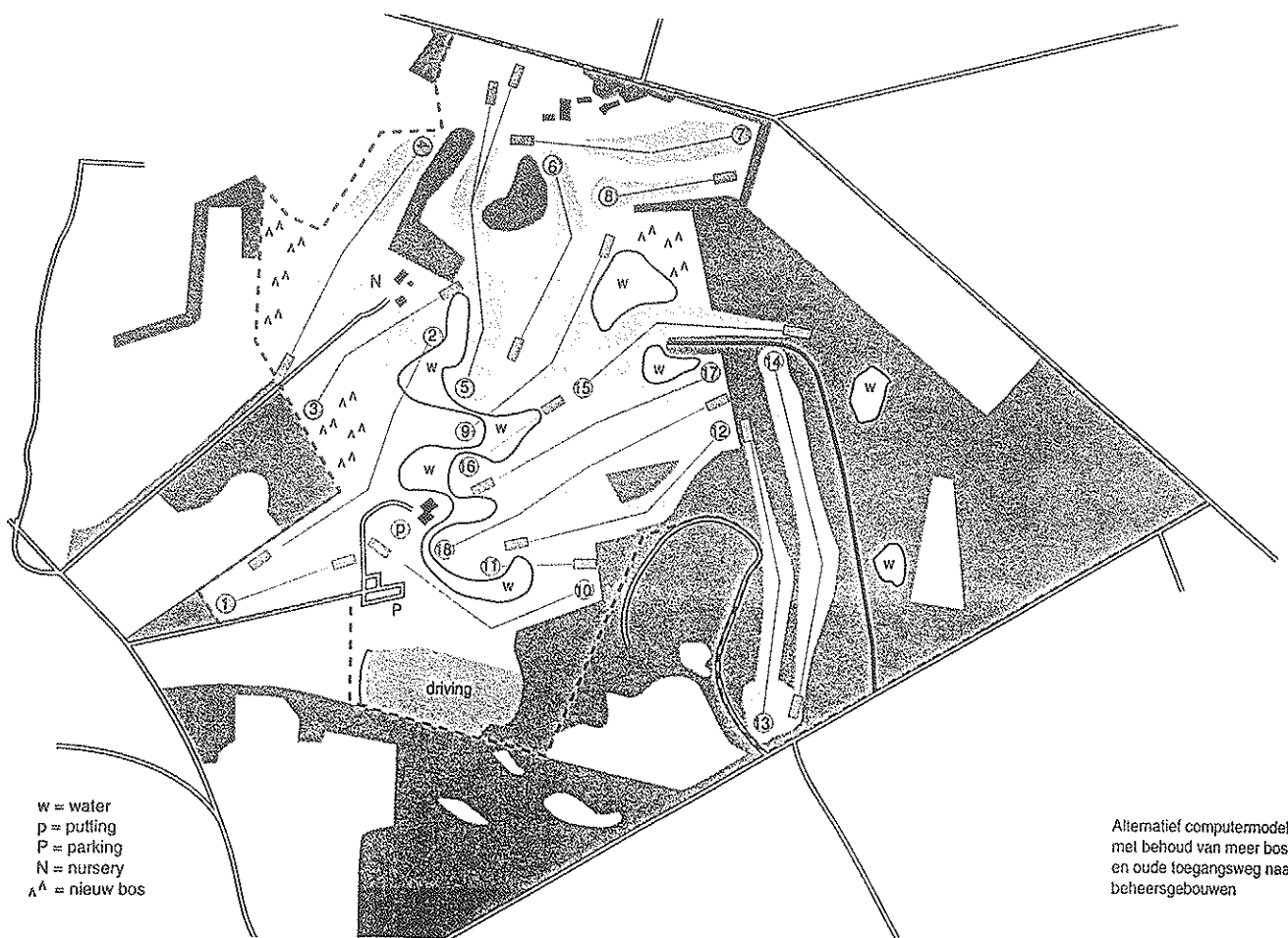
BIJLAGE 5

Mogelijkheden om met behulp van een efficiënter ruimtegebruik bij het aangepast baanontwerp voor de golfbaan te Ambt Delden te komen tot een reductie van het aantal ha te kappen bos

In het MER wordt aangegeven dat het plangebied is uitgebreid met 14 ha cultuurgrond. Er is een nieuw ontwerp gemaakt (het aangepast baanontwerp) waarbij de oppervlakte te kappen bos wordt teruggebracht met 5 ha tot 8,3 ha. Daarnaast zijn als nieuwe elementen in het ontwerp naar voren gebracht een slingerende waterpartij en nieuwe clubfaciliteiten, welke centraal in het plangebied van noord naar zuid zijn gelegen.

De Commissie meent dat de 14 ha extra cultuurgrond efficiënter gebruikt zou kunnen worden. Zij merkt op dat de driehoek ten westen van de parkeerplaats (volgens de tekst nu in te richten als nursery voor graszoden) en het gebied ten zuidoosten van hoeve "de Haar" nu onbenut blijven voor de aanleg van de golfbaan. Daarnaast vraagt het bouwen van een nieuw clubhuis (en de aanleg van de extra waterpartij) een aanzienlijke hoeveelheid landbouwgrond en door de centrale ligging ervan worden veel kansen om minder bos te doorsnijden onmogelijk.

Hieronder wordt met behulp van een computermodel indicatief aangegeven hoe door het gebruik van de driehoek ten westen van de parkeerplaats en de landbouwgronden ten zuidoosten van hoeve "de Haar" met behoud van de slingerende waterpartij, een ontwerp kan worden verkregen waarbij de bosopstanden minder worden aangetast (2,6 ha).

Toelichting op het computermodel

In figuur 5.1 wordt het alternatief met behoud van meer bos grafisch weergegeven.

1. *Een aanpassing van de routing in de holes 1 tot en met 4, waardoor:*
 - * het kappen van ca. 0,3 ha houtopstand ter plaatse van hole 4 wordt voorkomen;
 - * de oude toegangsweg naar de tot golfwerkplaats om te bouwen boerderij (nr. 13) kan worden gehandhaafd zodat kapitaalvernietiging en de aanlegkosten van een nieuwe ontsluiting worden vermeden (n.b. in het MER wordt niet aangegeven op welke wijze de ontsluiting van deze gebouwen in het aangepast baanontwerp wordt geregeld).

De aanpassingen in de routing in de holes 1 tot en met 4 bestaan uit:

 - * de driehoek ten westen van het parkeerterrein wordt gebruikt voor een lange par 3 als hole 1. Golfers vinden dit vaak prettig omdat een par 3 niet erg moeilijk is en bij de eerste hole men vaak nog niet helemaal "in het spel" is; daarnaast levert een par 3 hole als 2e of 3e hole vaak een "opstopping" in de doorstroming, die op deze manier wordt voorkomen. De hole kan naar wens tot 200 meter lengte worden aangelegd als vervanging voor hole 3 in het aangepast baanontwerp;
 - * ook de afslag en de carry van de tweede hole liggen in deze driehoek en vormen met het ruimtebeslag van hole 3 in het aangepaste baanontwerp een nieuwe lange par 5 baan, die maximaal 510 meter lang kan worden;
 - * hole 3 is geprojecteerd langs de toegangsweg naar de golfwerkplaats en is even lang als hole 2 in het aangepaste baanontwerp: 310 meter;
 - * hole 4 maakt zo optimaal mogelijk gebruik van het landbouwperceel ten noorden van voornoemde toegangsweg. De rechter "ongebruikte" ruimte tussen deze hole en de golfwerkplaats kan dan worden ingericht als nursery voor graszoden. Een locatie van de nursery dicht bij de greenkeeping-unit is beheerstechnisch te prefereren boven een verderaf gelegen plaats, zoals in het aangepaste baanontwerp, bovendien kan de lengte van deze hole aanzienlijk worden vergroot tot een echte lange par 4 van zelfs maximaal 420 meter. De tees 1 en 10 zijn bij elkaar gesitueerd hetgeen beheerstechnische voordelen biedt (starter).

2. *Aanpassing van de routing van de holes 6, 7 en 8 waardoor:*
 - * Ca. 2 ha velling in de ca. 35 jarige douglasopstand ten behoeve van de holes 7 en 8 in het aangepaste baanontwerp komen te vervallen door beter gebruik te maken van de landbouwgronden ten zuidoosten van hoeve "de Haar".

De aanpassingen in de routing in de holes 6 tot en met 8 bestaan uit:

 - * verlengen van hole 6 tot een par 4 van ca. 340 meter met een dogleg naar links om het te handhaven bosje heen;
 - * verplaatsen in de noordelijke richting en verkorten van hole 7 tot een lange par 4 van ca. 380 meter;
 - * wijzigen hole 8 in een par 3 van ruim 180 meter.

3. Waterpartij tussen hole 18 en 10 ca. 20 meter naar het oosten verplaatsen en iets aanpassen alsmede de waterplas nabij hole 17 iets verkleinen, waardoor de holes 11, 12, 13, 14 en 18 allen in oostelijke richting kunnen verschuiven met als positief resultaat:

- * hole 11 en 18 komen geheel buiten het bos te liggen; dit bespaart ca. 1000 m² kap en laat bestaande bosrand intact; ook de green en omgeving van hole 12 ligt in dit model buiten het bos, waardoor nog eens 2000 m² bos gespaard blijft;
- * hole 13 en 14 kunnen door het opschuiven van hole 12 ca. 30 meter in oostelijke richting worden verplaatst, zodat de afstand tussen de holes en de beide vennen wordt vergroot;
- * ook komt op deze manier hole 14 niet direct langs het wandelpad te liggen, waardoor er minder gevaar optreedt dat foutief geslagen ballen argeloze wandelaars kunnen raken. (Een goed geslagen bal kan een snelheid krijgen van 200 km/h en is daardoor een projectiel, dat ernstig letsel of dood ten gevolge kan hebben).

De course rate van dit model is geheel te vergelijken met die van het aangepaste baanontwerp:

hole	par	lengte(max)	hole	par	lengte(max)
1	3	200	10	4	370
2	5	510	11	3	140
3	4	310	12	4	350
4	4	420	13	4	400
5	5	480	14	5	500
6	4	340	15	4	370
7	4	380	16	3	150
8	3	180	17	4	390
9	4	400	18	5	470
-----			-----		
35	3220		in	36	3140
			out	36	3220
-----			-----		
			totaal	72	6360

Hierbij is de maximale lengte aangegeven. Wellicht is het raadzaam om bij de eerste 9 holes niet de volledige lengte te gebruiken die mogelijk is, omdat reeds bij 6035 meter een SSS van 72 wordt bereikt, hetgeen meer dan voldoende is.

Per saldo wordt op deze manier ca. 2,6 ha bos extra gespaard, blijft de weg naar de dienstgebouwen gehandhaafd en wordt de afstand tot de waardevolle vennen en een wandelpad groter.